

Záznam ze zasedání Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

ze dne 7. října 2008

Místo a čas zasedání: Úřad vlády, nábr. Edvarda Beneše 4, Praha 1, zasedací místnost č.147
(od 10,00 - 13,00 hod.)

Přítomné členky a členové (zástupkyně a zástupci členek a členů s hlasovacím právem):

MUDr. Džamila Stehlíková (ministryně vlády ČR pro oblast lidských práv a národnostních menšin, předsedkyně Rady), Mgr. Klára Laurenčíková (MPSV– přítomna do 11.15 hodin) za doc. PhDr. Dušana Lužného, Dr. (NM MŠMT), MUDr. Marián Hošek (NM MPSV– přítomen do 11.30 hodin), PhDr. Marie Čermáková (ředitelka Sociologického ústavu AV ČR), Mgr. Alexandra Jachanová Doleželová (Česká ženská lobby), Mgr.Mgr.Bc. Ivo Beneda (ŘO MZd) za Mgr. Ivo Hartmanna, MBA (VŘ MZd), Mgr. Miroslav Prokop (ŘO MZe) za Ing. Karla Turečka (NM MZe), PhDr. Martin Jára (LOM, o. s.), Bc. Michal Uhl (poradce ministryně pro oblast rovných příležitostí žen a mužů), Ing. Lucie Veselá (tajemnice NM a gen. tajemníka MZV) za Ing. Martina Čermáka, Ph.D. (NM a gen. tajemník MZV), PhDr. Zdeňka Hajná, CSc. (ČSŽ), Mgr. Rut Kolínská (ARP), Mgr. Alena Králíková (Slovak-Czech Women's Fund), Danuše Machátová (ČMKOS), Mgr. Michaela Marksová-Tominová (předsedkyně ARP), Mgr. Branislava Marvánová Vargová (KOORDONA), Mgr. Kateřina Jirková (MPSV) za místopředsedu MUDr. Mariána Hoška (NM MPSV).

Přítomní zástupci a zástupkyně členek a členů bez hlasovacího práva:

JUDr. Jiří Kocourek (MSP) za JUDr. Vladimíra Krále (NM MSP), JUDr. Jana Židoňová za Ing. Marii Bílkovou (VŘ MPSV), Ing. Jitka Mošničková za Mgr. Lenku Ptáčkovou Melicharovou (NM MV), PhDr. Kateřina Niklová za Ing. Zdeňku Fidlerovou (pověřenou výkonem práv a povinností náměstka ministra MF), p. Vítková za Ing. Jana Wiesnera (předsedu Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR)

Omluvené členky a členové:

Prof. PhDr. Ivo Možný, CSc. (MU Brno), Mgr. Linda Sokačová (Gender Studies), Ing. Jan Fischer CSc. (předseda ČSÚ).

Nepřítomné členky a členové:

Mgr. Monika Ladmanová (Otevřená společnost, o.p.s.), Ing. Jan Litomiský (zmocněnec vlády pro lidská práva), Ing. Jiří Houdek (VŘ MMR), Ing. František Padělek (NMO).

Hosté:

PhDr. Hana Frýdová (MŠMT), PhDr. Romana Synková (Úřad vlády ČR), Ing. Helena Knoblochová (Asociace podnikatele a manažerek), Bc. Lea Medková (KÚ Ústeckého kraje), Mgr. Bohumila Vančurová, CSc. (KÚ Jihočeského kraje), Mgr. Božena Horníková (KÚ Plzeňského kraje), Jana Nováková (KÚ Pardubického kraje), Zdenka Burešová (KÚ Olomouckého kraje).

Sekretariát Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

JUDr. Dagmar Zelenková, Ing. Vladimír Mašek, Mgr. Kateřina Pacltová, Mgr. Renata Kábrtová, Mgr. Pavla Špondrová.

Z celkového počtu 28 členů a členek bylo přítomno 15 osob s hlasovacím právem, tj. Rada byla usnášení schopná.

Program jednání Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů (dále jen „Rady“):

1. Zahájení, schválení navrženého programu, schválení záznamu z posledního zasedání Rady
2. Informace o připravovaném materiálu MPSV „Soubor prorodinných opatření - Prorodinný balíček“
3. České předsednictví v Radě EU – souhrn akcí v oblasti rovných příležitostí žen a mužů
4. Participace otců
5. Podněty výboru pro prevenci domácího násilí
6. Různé

K bodu 1: zahájení, schválení navrženého programu, schválení záznamu z posledního zasedání Rady

Jednání zahájila MUDr. Stehlíková. Úvodem přivítala přítomné a navrhla změnu programu. Namísto plánovaného vyhodnocení resortních priorit ministerstva školství navrhla zařadit jako další bod programu informaci o plánovaných akcích během českého předsednictví v Radě EU. Následně požádala o připomínky k upravenému programu jednání. Program jednání byl v navrženém znění jednomyslně schválen.

Dále MUDr. Stehlíková požádala o schválení záznamu z posledního zasedání Rady. Rada vyslovila se záznamem souhlas, 14 bylo pro, 1 se zdržela.

K bodu 2: Informace o připravovaném materiálu MPSV Soubor prorodinných opatření - Prorodinný balíček (dále jen „balíček“)

MUDr. Hošek – Uvedl, že balíček ještě nemá finální podobu, protože právě probíhá připomínkové řízení. Cílem balíčku není pasivní podpora rodiny, ale vytváření podmínek a odstraňování překážek ztěžujících rodičům snadnější sladění pracovního a rodinného života, podpora aktivního otcovství a náhradní péče rodinného typu. Poté předal slovo Mgr. Jirkové.

Mgr. Jirková – Seznámila přítomné se strukturou a obsahem balíčku. Balíček se skládá z úvodní části, která obsahuje východiska navrhovaných opatření; dále části obsahující detailně rozpracované zásady navrhovaných legislativních opatření; a dále z Národní koncepce podpory rodin s dětmi, která nahrazuje Národní koncepci rodinné politiky z roku 2005.

Poté konkrétně informovala o připravovaných opatřeních obsažených v citovaném materiálu:

- zavedení a podpora inovativních služeb péče o dítě zejména předškolního věku v prostředí co nejvíce se blížícímu rodině, tj:
 - o zavedení institutu vzájemné rodičovské výpomoci;
 - o podpora služeb péče o děti v oblasti živnostenského podnikání prostřednictvím revize hygienických a kvalifikačních požadavků na provoz živností;
 - o zavedení služby péče o děti poskytované na nekomerčním základě - institut miniškoličky;
- zavedení daňových výhod pro zaměstnavatele poskytující nebo zajišťující svým zaměstnancům péči o děti;
- zavedení slevy na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti;

- změna zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění – zrušení minimálního vyměřovacího základu u veřejného zdravotního pojištění;
- zavedení „otcovského“ – dávky ze systému nemocenského pojištění (v podstatě vytvoření stavu odpovídajícího zavedení otcovské dovolené).
- Zavedení nároku pěstounů v zařízeních pro výkon pěstounské péče na odměnu pěstouna dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře.

Mgr. Jachanová Doleželová – Zeptala se na to, jak MPSV zjistilo, že neformální rodičovská výpomoc již funguje, zda se počítá s kontrolou kvality poskytovaných služeb a zda budou vyčleněny potřebné finanční zdroje ze státního rozpočtu pro podporu alternativních služeb pro děti.

Mgr. Jirková – Výzkum nebyl prováděn, vycházeli z vlastních poznatků ze svého okolí, kde je možné tyto služby zaznamenat. Jde o zlegalizování již fungujících služeb. Kontrola kvality u miniškolek bude probíhat obdobně jako u současných zařízení péče o děti, stejně jako finanční kontrola. Je v zájmu zřizovatelů miniškolek, aby jejich zařízení splňovala všechny požadavky, aby mohla být daňově zvýhodněna.

PhDr. Zdeňka Hajná, CSc. – ČSŽ dělal v rámci programu Iniciativy EQUAL II výzkumy a byl zpracován manuál pro tyto variantní služby. V současné době jsou již připraveny ženy, které mají zájem poskytovat tyto služby, za předpokladu úprav legislativy. Zeptala se na poskytování těchto služeb ženami ve věku 50 let, které mají zkušenosti s výchovou dětí, popř. vnoučat, dále na otcovskou dovolenou u vícečetných porodů a na péči o děti starší 7 let. Dále upozornila, že komunitní plánování je zaměřeno na sociálně potřebné rodiny, nikoliv na dobře fungující rodinu a na problémy v jednání s obcemi. Upozornila na další služby pro rodinu a to pro děti školního věku.

MUDr. Hošek – Mateřské školy nepatří do kompetence MPSV, ale je to otázka obcí, které zřizují MŠ a je to otázka MŠMT a jejich rozpočtu. MŠ považují za velmi důležité. Obcím nic nebrání udělat si vlastní strukturu komunitního plánu, kde mohou rozšířit oblast rodinné problematiky.

Mgr. Jirková – Existuje mnoho podkladů od různých organizací. U žen ve věku nad 50 let, které jsou v mnoha regionech obtížně zaměstnatelné, lze dosáhnout dvou věcí naráz – vytvořit službu péče o děti a zaměstnat tyto ženy jako pečovatelky. U vícečetných porodů je jeden týden otcovské dovolené kompromisem, její prodloužení by velmi zvýšilo výdaje. Osvědčení o bezúhonnosti osob žijících ve společné domácnosti se žadatelkou o poskytování služeb péče o děti bude mít vliv na zapsání do evidence. Podporu družin a mateřských škol komplikuje rozpočtová situace. Tato zařízení navíc nepatří do působnosti MPSV, ale MŠMT. Při zavádění nových služeb péče o děti hledá MPSV nová řešení tam, kde z hlediska své působnosti může. Musí rovněž zohledňovat rozpočtovou situaci,

PhDr. Zdeňka Hajná, CSc. – Obce se chovají alibisticky, k čemuž využívají doporučení MPSV s ohledem na to, co má být v komunitním plánu. Pokud je Prorodinný balíček vzkazem společnosti, že vláda má zájem řešit péči o rodinu, je v rozporu s formulací, že zvýšení počtu míst v mateřských školách má dva základní problémy, z čehož je jednou z cest, která by vedla k eskalaci veřejných výdajů.

MUDr. Hošek – MPSV nemůže obcím nic v této oblasti nařizovat. MPSV realizuje ve spolupráci se Stálou komisí pro rodinu PSP ČR, ACER a Sítí MC soutěž Obec přátelská rodině, kde jsou obce hodnoceny. Vítězům vznikne nárok na příslib dotace na realizaci prorodinného projektu. MPSV dále zpracovalo pro kraje „metodické doporučené“ k realizaci regionální rodinné politiky, která se setkala s velkým ohlasem.

PhDr. Marie Čermáková – Vznese dotaz, zda něco brání tomu, aby si firma otevřela více miniškolek.

MUDr. Hošek – Balíček odbourává spoustu překážek pro firmy, které mají zájem tento problém řešit, zejména daňovým zvýhodněním.

Mgr. Jirková – Zaměstnavatel bude moci zřizovat více miniškolek, V paragrafovaném znění bude ustanovení, že zřizovatelé si mohou zřídit více miniškolek. Důsledky budou pozitivní pro společnost.

Mgr. Kolínská – Za Sít' mateřských center přivítala balíček a navrhla, aby Rada přijala usnesení, že doporučuje vládě schválení balíčku. Současně navrhla v souladu se závěry Stálé komise PS pro rodinu doporučit změnu názvu „dovolená“ u mateřské, rodičovské a otcovské dovolené.

D. Machátová – ČMKOS zaslalo připomínky k balíčku, zatím nebylo zmíněno stanovisko majitele domu, 5 tisíc korun za péči o dítě nezahrnuje stravování dítěte a provozní náklady. V souvislosti s otcovskou dovolenou je potřeba i úprava zákoníku práce.

Mgr. Jirková – Požadavek na nahrazení termínu „dovolená“ byl uplatněn jako jedna z připomínek k balíčku. Tato připomínka bude přednesena k rozhodnutí panu ministru. Mgr. Jirková upozornila na legislativní náročnost procesu, při kterém by byl výše uvedený pojem nahrazován v mnoha právních předpisech. Souhlas majitele domu není nezbytný, zatěžovalo by to evidenční místa, je v zájmu poskytovatele služby si souhlas opatřit. V zájmu klienta je ověřit si existenci tohoto souhlasu.. Odměna 5 tisíc je jen za péči za měsíc, je na domluvě smluvních stran, co dalšího bude poskytováno. Bude upřesněno v paragrafovém znění,

MUDr. Stehlíková – Diskuse byla velmi přínosná, balíček je krok správným směrem při sladění pracovního a rodinného života. Přednesla návrh usnesení:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

- a) vítá, podporuje a doporučuje vládě ke schválení soubor prorodinných opatření „Prorodinný balíček“,**
b) doporučuje změnu názvu „dovolená“ u mateřské, otcovské a rodičovské dovolené tak, aby lépe vyjadřoval činnost rodičů pečujících o děti.

Hlasování: 11 pro, 5 se zdrželo

MUDr. Stehlíková – informovala o průběhu 2. summitu rovnosti v Paříži, kde se diskutovalo o sladění pracovního a rodinného života.

K bodu 3: České předsednictví v Radě EU – souhrn akcí v oblasti rovných příležitostí žen a mužů

MUDr. Stehlíková – informovala o programu předsednického tria (Francie, ČR a Švédsko) v oblasti rovných příležitostí žen a mužů. V době českého předsednictví jsou plánovány následující akce:

1. Zasedání Pracovní skupiny na vysoké úrovni pro gender mainstreaming, Praha 8. a 9. ledna 2009, Kongresové centrum Praha
2. 53. zasedání Komise OSN pro postavení žen, New York, 2. – 13. března 2009
Hlavní téma Komise pro rok 2009: Rovné sdílení odpovědností mezi ženami a muži, včetně poskytování péče v kontextu HIV/AIDS.
Vedlejší téma: Rovná účast žen a mužů v rozhodovacích procesech na všech úrovních.
Kromě zastupování Evropské unie na jednání Komise bude CZ PRES v návaznosti na hlavní téma pořádat jako paralelní akci seminář EU týkající se sladění pracovního a rodinného života.
3. Evropská konference o nových cestách k překonávání genderových stereotypů, Praha, 27. května 2009, Kongresové centrum Praha
Konference je určena členským státům EU, má za cíl posílit výměnu zkušeností členských států EU o inovačních postupech, nástrojích a způsobech, kterými lze v evropském

kontextu docílit pozitivní změnu veřejného mínění. Konference bude jednodenní s předpokládanou účastí 150 osob, včetně ministrů a ministryň, do jejichž působnosti patří problematika rovných příležitostí pro ženy a muže.

4. Mezinárodní organizace práce – Mezinárodní konference práce, 28. května – 13. června 2009, Ženeva
5. Rada ministrů pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, 8. června 2009, Lucemburk
6. Zasedání pracovní skupiny Barcelonský proces: Unie pro Středomoří (EUROMED), ad hoc porada genderových expertů, 1 den v červnu 2009, Brusel

K bodu 4: Participace otců

PhDr. Jára - informoval o důležitosti zapojení otců do fungování rodiny a výchovy dětí. Upozornil na společné akce Sítě mateřských center a Ligy otevřených mužů, např. Táta dneska frčí, Tátafest. Společně se Sítí mateřských center navrhl slavit třetí neděli v červnu jako významný den – Den otců. Prezentace je v příloze.

Mgr. Kolínská – podpořila návrh na Den otců, upozornila, že oslava Dne otců by neměla být povinnost, ale příležitost.

MUDr. Stehlíková – podpořila návrh na Den otců, jde o posílení vztahů v rodině a navrhla přijmout usnesení:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů doporučuje vládě iniciovat legislativní změny, aby třetí neděle v červnu byla vyhlášena jako Den otců – významný den České republiky.

Hlasování – 14 pro a 1 se zdržela

K bodu 5: Podněty výboru pro prevenci domácího násilí

S podněty Výboru pro prevenci domácího násilí seznámila členky a členy Rady Mgr. Marvánová Vargová, předsedkyně výboru pro prevenci domácího násilí. První se týkal oblastí azylových domů pro oběti domácího násilí s utajenou adresou, druhý se týkal oblasti rekodifikace trestního práva procesního pro zlepšení postavení oběti vůči pachateli. Zároveň požádala o mandát pro pracovní skupinu k jednání ve jménu Rady s odborníky z MPSV.

Mgr. Jirková – MPSV je připraveno k jednání ohledně výše uvedené problematiky.

MUDr. Stehlíková navrhla přijmout **usnesení**:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů schvaluje podnět výboru pro prevenci domácího násilí ve věci institutu utajených azylových domů a pověřuje pracovní skupinu výboru pro prevenci domácího násilí, aby jménem Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů vypracovala a podala podnět ke vzniku instituce utajených azylových domů včetně odpovídajících standardů a o tomto podnětu dále jednala jménem Rady s ministerstvem práce a sociálních věcí, mezíresortní skupinou pro péči o ohrožené děti a dalšími institucemi.

Hlasování: 14 pro, 1 se zdržela

MUDr. Stehlíková navrhla přijmout další **usnesení**:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů schvaluje podnět výboru pro prevenci domácího násilí a pověřuje pracovní skupinu, aby jménem Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů spolupracovala s ministerstvem spravedlnosti na rekodifikaci trestního práva procesního s cílem posílit právní ochranu oběti domácího násilí.

Hlasování: 13 pro, 2 se zdržely

K bodu 6: Různé

JUDr. Zelenková informovala o změnách statutu Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.

MUDr. Stehlíková požádala členky a členy Rady, aby se v maximální možné míře zúčastňovali zasedání Rady, aby nebyla ohrožena usnášenischopnost. Informovala o průběhu tiskové konference ke stínové zprávě. Představila nové členky Rady.

D. Machátová – 7.10. 2008 bylo Mezinárodní odborovou konfederací vyhlášeno Světovým dnem akcí za důstojnou práci.

Mgr. Jachanová Doleželová – představila výzvu zástupců NNO: Občanský sektor doplňuje aktivity státu, ale stát jej podporovat nechce. Navrhla, aby Rada vlády do svého programu zahrнула financování nestátních neziskových organizací.

MUDr. Stehlíková informovala, že na webových stránkách Rady vlády pro neziskové organizace jsou zveřejněny teze zákona o veřejně prospěšných organizacích, který také řeší financování neziskových organizací. To je systémové řešení, které napomůže činnosti neziskových organizací.

PhDr. Zdeňka Hajná, CSc. – otázka síťování NNO v ČR je velmi důležitá, např. Česká ženská lobby nebo Asociace pro rovné příležitosti. Jak je to s grantovou politikou jednotlivých ministerstev. Rovné příležitosti nemají v grantové politice jednotlivých ministerstev své místo.

MUDr. Stehlíková – to, co je navrhováno, je systémové nastavení dotační politiky státu. Na zasedání Rady budeme zvát jednotlivé resorty, abychom se seznámili s referencemi a výstupy těchto resortů. Pokud se uskuteční zasedání Rady v prosinci, budou na jednání zařazeny dva resorty, bude se mluvit i o dotační politice. Navrhla, že by na tomto zasedání prezentovala věcný záměr zákona o veřejně prospěšných organizacích.

Mgr. Marksová-Tominová požádala o dřívější informování o termínu konání Rady, 14 dní je málo.

MUDr. Stehlíková – je problém sehnat místnost pro konání Rady, možná se zasedání bude konat mimo budovu vlády. V tomto případě bude potřeba, aby členové potvrdili, zda se jednání zúčastní, aby bylo dopředu známo, zda bude Rada usnášenischopná.

Mgr. Jachanová Doleželová – vznesla dotaz, zda se Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů bude zabývat financováním neziskových organizací.

MUDr. Stehlíková – To je klíčová problematika Rady vlády pro neziskové organizace, ale je možné přenést informace a výstupy z jejich jednání. Z tohoto důvodu navrhla na příští zasedání pozvat ředitelku sekretariátu Rady vlády pro neziskové organizace.

V Praze dne 8. října 2008

Zapsal: Ing. Vladimír Mašek

Schválila: MUDr. Džamila Stehlíková

Zasláno všem členům a členkám Rady a hostům.